

Bathmen, 20 mei 2024

Geacht raadslid,

Opnieuw schrijven wij als Belangenvereniging Bathmen u, omdat u wéér een keuze heeft.

Onder de vlag van de noodzaak voor duurzame keuzes gaan de winstbelangen van de grote industrie opnieuw voor de noodzaak om duurzame, gezonde keuzes te maken. Niet de energietransitie staat centraal, maar een ongebreidelde wens om met industriële windturbines en bijbehorende subsidies vele miljoenen te verdienen ten koste van het milieu en de gezondheid van inwoners. Een zeer effectieve lobby bedekt de terechte en feitelijke consequenties met een mantel van de duurzame noodzaak. Gezondheid van mens en dier wordt overdonderd in het voordeel van industrieel gewin, hoezo duurzaam?

Na vele inspraakrondes, informatietafels etc. kunt u opnieuw een keuze maken.

Een keuze vóór uw burgers, hun gezondheid en welzijn, bedreigt door geluid, laagfrequente trillingen en het Bisfenol A gif. Al in januari 2021 schreven deskundigen hierover (Democratisch Energie Initiatief 2021). En het NIVEL-rapport (NIVEL 2023) laat duidelijk zien dat in verleden de kleine molens zodanig zijn geplaatst dat er nog weinig gezondheidsschade is, maar dat de laatste jaren dit significant toeneemt. Niet geheel toevallig loopt deze trend samen met de vervanging van oudere, kleine door nieuwe, grotere, turbines en nieuwe installaties. Uiteraard vertelt de industrie dat laatste niet.

Een keuze vóór boeren - die binnen 5 jaar na ingebruikname van windturbines op hun landerijen akkerbouw of veeteelt kunnen vergeten door neerslag van giftig Bisfenol A, een stof vergelijkbaar met PFAS en PFOS (European Environment Agency 2024).

Een keuze vóór de waterkwaliteit en natuur - waarin de gebruikte materialen niet passen.

Een keuze vóór de inwoners die u vertegenwoordigd - die grote zorgen hebben, keer op keer massaal inspreken, brieven schrijven en u, steeds weer, vragen hen te beschermen. Let wel, de provincie doet dat niet. In haar MER-aanvraag ontbrak gezondheid volledig, ondanks dat de verplichting daartoe al jaren duidelijk is. Terecht is deze MER dus afgekeurd.

Wat nu, denkt u. We moeten toch af van fossiele brandstoffen en over op duurzame energie? Jazeker!

En dat ondersteunen we ook van harte. Maar wel op een verantwoorde manier!

Dus niet door vele woonkernen en woonwijken onbewoonbaar te maken door laag frequent geluid, trillingen en slagschaduw.

Dus niet door het laten vervuilen van landerijen en woningen door Bisfenol A met alle risico's van dien.

Kun t u als gemeenteraad nog iets doen? Jazeker!

- **U kunt nadrukkelijk aangeven onder welke voorwaarden duurzame energieopwekking in uw en onze gemeente dient te voldoen.**

Denk aan normen waarmee u de gezondheid van uw inwoners waarborgt.

Bijvoorbeeld:

- o Een maximum stellen aan depositie van giftige microdeeltjes gedurende de gehele levensduur van windturbines d.w.z. opbouw, gebruik en afbraak.
 - o Een verbod van het gebruik van giftige stoffen bij de bouw van windturbines, zoals Bisfenol A
 - o Een minimale afstandsnormen te hanteren van 10 maal de tiphoogte met een minimum van 1500 meter, én
 - o Minimale geluidsnormen hanteren - en dan niet een vaag gemiddelde jaarnorm (L_{den}), maar de norm L_{Aeq} toe passen. Daarmee wordt eerlijker het effect op een woning vastgelegd en als maximaal genormeerd per 10 minuten. Bij gebruik van L_{den} zal dit maximaal 37 dB(A) L_{den} en 31 dB(A) L_{night} moeten bedragen. Dit is nodig om het laagfrequent geluid sterk te verminderen en daarmee inwoners te beschermen.
 - o Een maximale hoogte van industriële windturbines vast te stellen tot maximaal 135 meter tiphoogte.
 - o Het initiatienemers verplicht stellen bij de start van project een extern beheerd fonds op te zetten met daarin voldoende middelen om alle schade tijdens en na gebruik van de industriële turbines te vergoeden, de turbines te onderhouden, te verwijderen en de gebruikte materialen op verantwoorde wijze te recyclen.
- U kunt nadrukkelijk wijzen op de verplichting uit de regelgeving rondom MER-procedures, waarin onder meer staat dat onderzocht dient te worden of er alternatieven zijn die minder schadelijk zijn of minder overlast veroorzaken. En die zijn er:
 - o Wind op dak bij bedrijven.
 - o Biogas - nadrukkelijk aanwezig in ons gebied.
 - o Kleine windmolens bij boerderijen ('Groninger model').
 - o Inzetten op energiebesparing en opslag door thuisbatterijen te stimuleren.
 Dit zijn allemaal laagdrempelige middelen die fors minder impact hebben maar - zeker in combinatie - veel energie kunnen opleveren.
 - U kunt nadrukkelijk wijzen op het overbelaste electriciteitsnetwerk. Recent werd bericht dat, niet zoals gedacht, de problemen na 2030 zijn opgelost, maar dat ze dan pas beginnen! (Tennet 2024)
 - U kunt eisen dat de geproduceerde energie wordt omgezet naar biogas en of waterstofgas waarmee de bestaande infrastructuur van het gasleidingnetwerk (al voor 99% procent geschikt) ingezet wordt. Tevens is daarmee opslag mogelijk. Technisch kan nu al tot 30% worden bijgemengd, daarmee is er een enorme verlaging van de druk op het electriciteitsnetwerk, zowel in capaciteit als in tijd.

- U kunt de provincie Overijssel wijzen op de eerdere afspraken. In het hele proces (RES, omgevingsvisie etc) is – ook door provincie – gesproken over lokaal eigendom:
 - o Eigendom minimaal 50% in de buurt en het liefst volledig (100%) met een meerderheid van de stemmen bij omwonenden.
 - o Overlast van windturbines beperken en benadeelde voldoende compenseren.

- Tenslotte heeft u samen met de provincie Overijssel het gebiedsplan opgesteld. U schrijft: *“Karakteristiek is de afwisseling van IJssel, stedelijk gebied, landgoederen, Sallands cultuurlandschap (waaronder Bathmen). Behoud en versterking van aantrekkelijke stads- en dorpsranden; uitloopgebieden. ... Verbetering leefbaarheid Bathmen. “*

Het gebied tussen Colmschate en Bathmen is bestempeld als ‘Landgoederen’, ‘Dorpslandschap’ en ‘Sallands cultuurlandschap’. Daarin paste geen geluidswal ten westen van Bathmen hoger dan 2 meter, moesten er zichtvensters zijn en zeker geen zonnepanelen op de geluidswal. **Daarin past daarom nu ook geen industriële windturbine!**

Kortom: u heeft de keuze om nú de rug te rechten en op te komen voor de gezondheid en het welzijn van uw inwoners!

U kunt duidelijke, verantwoorde normen stellen. U kunt de provincie wijzen op haar verantwoordelijkheden en geen gebiedskeuze maken zonder dat vooraf heldere normen en voorwaarden zijn gesteld!

En nogmaals: wij zijn niet tegen de verduurzaming van onze wereld: dat is hard nodig. Maar wel op een verantwoorde wijze.

En dat kan ook!

Regelmatig hebben we u gewezen op alternatieven. Continue hebben we meegedaan aan het proces om te komen tot gezamenlijke afspraken. Het woord burgerparticipatie hebben we in de praktijk invulling gegeven!

Nu is het aan ú, onze volksvertegenwoordigers. Aan u hebben de inwoners van de gemeente Deventer de verantwoordelijkheid gegeven te waken over hun gezondheid, over hun welzijn. De verantwoordelijkheid om het lobby-gebral te negeren en op basis van feiten en gezond verstand besluiten te nemen. Besluiten die gevolgen hebben voor het nu, de nabije en de verdere toekomst.

Wij nemen u serieus. Neemt u uw inwoners serieus?

Referenties:

Democratisch Energie Initiatief. 2021. “Voorkom Het Windturbinesyndroom.”

European Environment Agency. 2024. “Blootstelling van de bevolking aan veelgebruikt bisfenol A overschrijdt aanvaardbare veiligheidsniveaus voor de gezondheid — Europees Milieuagentschap.” Retrieved May 20, 2024 (<https://www.eea.europa.eu/nl/highlights/blootstelling-van-de-bevolking-aan>).

NIVEL. 2023. *Gezondheidsverkenning windturbines: bevindingen op populatieniveau van een landelijke studie gebaseerd op gegevens van huisartsregistraties, over een tienjaarsperiode (2012-2021)*. Utrecht: NIVEL.

Tennet. 2024. “Uitvoeringsplan Met Beleidsmaatregelen Moet Leveringszekerheid Na 2030 Op Peil Houden.” Retrieved May 20, 2024 (<https://www.tennet.eu/nl/nieuws/uitvoeringsplan-met-beleidsmaatregelen-moet-leveringszekerheid-na-2030-op-peil-houden>).